

AGRESJA?!

„Dyscyplina połączona z miłością
Jeśli stosować ją właściwie, sprawdza się w życiu”
Dobson James

Agresja jest obecnie zjawiskiem powszechnym obejmującym swoim zasięgiem wszystkie środowiska społeczne i grupy wiekowe, również dzieci.

Agresja (łac. aggressio - napaść) oznacza zamierzone działania skierowane przeciw osobom lub przedmiotom wywołującym u jednostki gniew. Jej celem jest wyrządzenie komuś szkody, straty lub bólu.

Agresywne zachowanie może się przejawiać na płaszczyźnie fizycznej lub słownej.

Obserwując zachowania dzieci w wieku przedszkolnym można dostrzec w nich pewien zakres zachowań agresywnych, który ujawnia się w zależności od sytuacji, w której znajdzie się dziecko. Widząc agresję na co dzień – w domu, szkole, telewizji - dzieci powielają te zachowania jako wzorcowe. Zachowania agresywne dzieci niepokoją zarówno nauczycieli jak i rodziców, ponieważ nie są akceptowane przez społeczeństwo i nie są zgodne z ogólnie przyjętymi normami.

Skąd się bierze agresja?

Istnieje wiele różnych teorii na temat przyczyn powstawania agresji.

Jedną z przyczyn agresywnego zachowania się są **frustracje wywołujące wystąpienie poczucia krzywdy, gniewu lub zdenerwowania**. Frustracja ma miejsce wtedy, gdy jednostka dążąc do zaspokojenia swoich potrzeb i osiągnięcia celów, napotyka na trudne do pokonania przeszkody.

Przyczyna powstawania agresji mogą być również **blokady spowodowane potrzebą aprobaty społecznej**. Zbyt częste upominanie dziecka przez rodziców, wytykanie wad i braków a jednocześnie stawianie jako wzór osiągniętego lepsze wyniki w nauce brata lub kolegę powoduje blokadę wywołującą agresję.

Agresja może powstawać także pod wpływem **oddziaływania jej modeli, czyli wzorów zachowania występujących w otoczeniu**. Dzieci najskuteczniej uczą się zachowań agresywnych przez naśladownictwo i modelowanie. Modelem agresywnego zachowania może być matka, ojciec, inne dorosłe osoby, koledzy lub telewizyjni bohaterowie. Skłonność do agresji jest często przejawem identyfikowania się dzieci z agresywnymi bohaterami z filmów, bajek czy gier komputerowych. Dziecko oswaja się z okrucieństwem, utożsamia z agresywnym bohaterem i naśladuje go w realnym świecie.

Jak przeciwdziałać?

Należy pamiętać, że każde zachowanie dorosłego wobec dziecka jest wzorcem, jaki ono naśladuje.

Wobec zachowujących się agresywnie dzieci **nie należy przyjmować postawy sędziego, który ocenia i karze, lecz postawę opiekuna, który stara się pomóc.**

W przezwyciężaniu agresji u dzieci ważne jest budowanie więzi emocjonalnych w relacjach, m.in. dziecko-dziecko, dziecko-nauczyciel, dziecko-rodzic.

Podstawowe zasady postępowania

- 1. Należy często udzielać dziecku pochwał;*
- 2. Należy chwalić wysiłek a nie wynik pracy;*
- 3. Nie porównywać wysiłków dziecka z innymi;*
- 4. Gdy korygujemy zachowanie dziecka, krytykujemy jego działania a nie samo dziecko;*
- 5. Panujmy nad własnymi emocjami, szczególnie gniewem i krzykiem;*
- 6. Powierzajmy dziecku stałe obowiązki domowe;*
- 7. Poświęcajmy dziecku czas!*

Głównym sposobem likwidowania zachowań agresywnych jest stworzenie dzieciom jasnego środowiska wychowawczego: proste zasady i normy oraz ich respektowanie. Jednolity sposób oddziaływań powinien dotyczyć zarówno rodziców jak i wychowawców.

Penelope Leach, psycholog, twierdzi, że „*miłość do dziecka to pewien zamknięty krąg, w którym działa sprzężenie zwrotne. Więcej dając, więcej się dostaje, im więcej się dostaje, tym tym bardziej pragnie się dawać. Rodzina to wspólnota polegająca na wzajemnym dawaniu i czerpaniu radości. Wychowanie dziecka to jedno z najbardziej twórczych i doniosłych zadań w życiu, bo szczęście każdego z osobna w rodzinie to szczęście dla wszystkich*”. Znacznie więc łatwiej nauczyć małe dziecko prawidłowych zachowań niż odzwyczaić starsze od złych nawyków, które utrudniają prawidłowe relacje w grupie rówieśniczej.

Opracowała:
mgr Małgorzata Walaszczyk-Golec